

Lyriker søker sin form

Rønnaug Kleiva:
«Animasjon»
Det Norske Samlaget

Språket har ulike uttrykksformer, både verbalt og kroppslig. Dette betraktes som materiale og som verktøy, det kan utvide og begrense en handling eller situasjon, det kan nyttes som utflukt så vel som tilflukt. Det kan være entydig eller mangetydig, til og med selvmotsigende: et Ja med et innebygget Nei, et kjærtegn med knyttet neve.

Et ord kan i seg selv uttrykke flere ting, det må knyttes til andre for å definere seg selv, og dets plass i sammenhengen bestemmer både vekt og rytme i et utsagn. Ikke rart at særlig diktere eksperimenterer i språket, ikke sjelden til mild forvirring for såkalt normale brukere.

Når Rønnaug Kleiva i sin debutsamling «Animasjon» skriver tekstene sine flere ganger, i ulike avstand og mønster, må det vel være for å prøve hvor deres uttrykksevne fungerer best. Blir intensjonene så oppnådd? Svaret er for mitt vedkommende svevende, men jeg betrakter forsøket som ganske spennende. Kleivas tekster består på de første 70 sidene av strofer fra 1 til 8 linjer. En del av strofene kan synes nakne og ensomme, men står som oftest for sin egen vekt i hver sitt lakoniske utsagn. Det er luft mellom dem, og de får tid til å synke inn i leseren.

Når hun på de neste 15 sidene løyer de korte strofene sammen til mer solide blokker er sammenhengen mellom dem riktig nok for mer følelig, men det trange rommet de nå er satt inn i gir dem mindre mulighet for å hvile ut i sine egne prøvende sonderinger, mindre bevegelsesfrihet så å si. Innrømmes må det imidlertid at den

tette konfrontasjonen strofene imellom ofte gir presise og spenningsfylte situasjoner.

Det er mangelen på både indre og ytre kommunikasjon som først og fremst røper seg i disse tekstene. Kleiva finner intet sentrum i seg selv og dermed heller ingen periferi. Hun lar seg passivt drive mellom nærvær og fravær av menneskelig kontakt. De andre oppleves som skygger som nærmer seg, lukker henne inne, stenger henne ute, glir bort igjen: «bevegelse skuggar berøring/eg flyt imellom det/utan å vere i det». Hun er ute av stand til å tilkjenne og formulere seg selv, heller ikke til å oppfatte og ta imot andre. Vi opplever paradoksalt nok en nesten klaustrofobisk angst i det åpne rommet, fordi det ingen definerte grenselinjer finnes som kan synliggjøre henne selv i forhold til andre, det blir «ein flytande overgang som/ikkje kan fangast».

I siste delen, «Animasjon 2», skjer det så — uten annen merkbar utvikling enn vage antydninger i de tidligere tekstene — en frigjøring av bundne krefter, en åpning mot kontakt og sammenheng. Sensualismen, som tidligere ikke ble innrømmet sitt utspring og berettigelse, bryter fiktive demninger og strømmer fritt, enhver berøring blir en selvbekeftende oppfyllelse. Selvsagt er det ingen ubevisst utvikling som skjer i disse tekstene. Utsagnet «det hender med meg og/det er eg som/hender det» får nytt innhold, tappes for tidligere passivitet og blir det selvsagte sentrum i et klart definert rom.

Slik blir denne diktsamlingen et forsøk som ikke spenner ben under seg selv ved eksperimentelle påfunn, men et stoff på spennende jakt etter en form.

EILIF ARMAND